نام و نام خانوادگی:		
سوالات امتحانی درس فارسی ۳	تاریخ امتحان: / / ۱۴۰۱	طراح: دل آرام صبح خیز
مدت امتحان:	**آموزش و پرورش شهرستان میاندوآب دبیرستان نمونه نماز دوره دوم)**	**مهر مدرسه**
نوبت دی ماه - سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ متوسطه دوره ی دوم - پایه: دوازدهم		

۱) قلمرو زبانی (۷نمره)

واژه‌های مشخص شده را معنا کنید: ۱

۱. همه نوری و **سروری** همه جودی و جزایی. ۳- هر کسی از **ظنّ** خود شد یار من.

۲. گفت: باید **حد زند** هشیار مردم مست را. ٤- **سموم** سرد این عقل بی درد.

۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید. ۰/۵

۵-۱- **به خدای تعالی بازگشتن:** ۵-۲- **شادی بخش:**

٦. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید: ۰/۵

٦-۱- **زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست.** ٦-۲- **گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم.**

۷. کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید: ۰/۵

۷-۱- عصاره تاکي به قدرت او شهد ... **(فایق - فایغ)** شده.

۷-۲- چشمهٔ آبی سرد که در.... **(تموز– تموظ)** سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می‌آید.

۸. غلطهای املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند. ۱

« فرظ و واجب – بهر مکاشفت - ثواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش- شیر ارغند – طرف چمن – طایر قدس - محرم و آشنا – بحت و حیرت»

۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید. ۰/۵

« آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است »

۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ۰/۵

■ **زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند**

۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. **(حرف عطف، حرف پیوند)** ۰/۵

۱۱-۱- نیمه شب آرام تابستان بود و من هنوز کودکی هفت هشت ساله**.**

۱۱-۲- به سوی شهرها و آبادی ها آمده اند**.**

۱۲. با توجه به جمله زیر به چهار پرسش پاسخ دهید. ۱

■ دانش آموز پایهٔ دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می کرد.

۱۲-۱- **کدام واژه قید صفت است؟** ۱۲-۲- **کدام واژه صفت صفت است؟**

۱۲-۳- **کدام واژه متمم است؟** ۱۲-٤- **کدام واژه صفت مضاف الیه است؟**

۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟ ۰/۵

فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است

۱٤. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟

■ **مر زبان را مشتری جز گوش نیست.** ۰/۵

۲) قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۵. در عبارت روبرو «گلهای الماس» استعاره از چیست؟ آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند. ۰/۲۵

۱٦. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟ ۰/۷۵

۱٦-۱- دایه ابر بهاري را فرموده تا **بنات نبات** در مهد زمین بپرورد.

۱٦-۲- با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که **جمشید جم** نداشت

۱٦-۳- ای مادر سرسپید بشنو/ این پند **سیاه بخت** فرزند

۱۷. چهار آرایه در بیت زیر بیابید و آنها را مشخص کنید. ۱

« دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی »

۱۸. یک آرایه در مصراع زیر بیابید و آن را مشخص کنید. ۰/۵

« محرم این هوش جز بی هوش نیست.»

۱۹. درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. ۰/۵

۱۹-۱- شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی بپرس **(اسلوب معادله – استعاره)**

۱۹-۲- گفتی: به روزگاران مهری نشسته گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران **(تضمین – واژه آرایی)**

۲۰. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. **«** جنونم - برانگیخت - خاموشی - بازآ - فریادها - که در هوایت – کوهساران - از سنگ**.»**	۰/۵ ۱
۲۱. بیتهای زیر را کامل کنید: ۲۱-۱- **خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد /** ..... ۲۱-۲- ..... **/ بیداری ستاره در چشم جویباران.**	۰/۵
۲۲. مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است.) ۲۲-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ۲۲-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.	
۳) قلمرو فکری (۸نمره)	
معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید. ۲۳. لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی.	۰/۷۵
۲٤. درختان را به خلعت نوروزي قباي سبز ورق در بر گرفته.	۰/۵
۲۵. خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است.	۰/۷۵
۲٦. خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان / این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند.	
۲۷. برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند.	۰/۵
۲۸. وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی.	۰/۵
۲۹. در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست.	۰/۵
۳۰. خوان نعمت بي دريغش همه جا كشيده.	
۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. **آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد، نیست باد** **آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد** **نی، حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده‌های ما درید** **همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ / همچو نی دمساز ومشتاقی که دید؟** **نی، حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند**	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۱-۱- منظور از **«باد»** در مصراع نخست و دوم چیست؟	۰/۵
۳۱-۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟	۰/۵
۳۱-۳- قالب این سروده چیست؟	۰/۲۵
۳۱-٤- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟	۰/۲۵
۳۱-۵- منظور از «تریاق» چیست؟	۰/۵
۳۲. منظور از «خوش حالان» و «بدحالان» در بیت زیر چیست؟ **« من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم »**	۰/۵
۳۳. مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.	۰/۵
۳٤. منظور از «سوخته جان» در بیت زیر چه کسی است؟ « پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند »	۰/۲۵
۳۵. مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟ بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند	۰/۵
۳٦. عبارت **« پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد»** به چه صفت خداوند اشاره دارد؟	۰/۲۵
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ	

نام و نام خانوادگی: سعید جعفری	نمره به عدد:	نمره به حروف:
سوالات امتحانی درس: فارسی ۳	تاریخ امتحان: /۱۰/۱۴۰۰	ساعت شروع: ۸ صبح
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه / پاسخ برگ	**آموزش و پرورش منطقه ۲ تهران دبیرستان نور (دوره دوم)**	**مهر مدرسه**
نوبت دی ماه- سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ متوسطه دوره ی دوم -پایه: دوازدهم		

۱) قلمرو زبانی (۷نمره)	
واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:	
۱. ۳-	۱
۲. ٤-	
۵. ۵-۱- ۵-۲-	۰/۵
٦. ٦-۱- ٦-۲-	۰/۵
۷. ۷-۱- ۷-۲-	۰/۵
۸.	۱
۹.	۰/۵
۱۰.	۰/۵
۱۱. ۱۱-۱- ۱۱-۲-	۰/۵
۱۲. ۱۲-۱- ۱۲-۲-	۱
۱۲-۳- ۱۲-٤-	۰/۵
۱۳.	۰/۵
۱٤.	۰/۵

۲) قلمرو ادبی (۵نمره)	
۱۵.	۰/۲۵
۱٦. ۱٦-۱- ۱٦-۲- ۱٦-۳-	۰/۷۵
۱۷.	۱
۱۸.	۰/۵
۱۹. ۱۹-۱- ۱۹-۲-	۰/۵
۲۰.	۰/۵

۲۱. ۲۱-۱- ۲۱-۲- ۲۲. ۲۲-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ۲۲-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.	۱ ۰/۵
۳) قلمرو فکری (۸نمره)	
معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید. ۲۳.	۰/۷۵
۲٤.	۰/۵
۲۵.	۰/۷۵
۲٦.	۰/۵
۲۷.	۰/۵
۲۸.	۰/۵
۲۹.	۰/۲۵
۳۰.	۰/۲۵
۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. ۳۱-۱- ۳۱-۲- ۳۱-۳- ۳۱-٤- ۳۱-۵-	۰/۵ ۰/۵
۳۲.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۳.	۰/۵ ۰/۵
۳٤.	۰/۵ ۰/۲۵
۳۵.	۰/۵
۳٦.	۰/۲۵

)

۱) قلمرو زبانی (۷نمره)	
واژه‌های مشخص شده را معنا کنید: ۱. شادی (۰/۲۵) ۳- گمان (۰/۲۵) ۲. شلاق زدن (۰/۲۵) ٤- باد بسیار گرم و زیان رساننده(۰/۲۵) ۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید. ۵-۱- **انابت** (۰/۲۵) ۵-۲- **مفرّح** ٦. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید: ٦-۱- **فعل اسنادی، متضاد «است»** (۰/۲۵) ٦-۲- **برویم، فعل تام** (۰/۲۵) ۷. کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید: ۷-۱- **فایق** (۰/۲۵) ۷-۲- **تموز** (۰/۲۵) ۸. غلط‌های املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند. **« فرض و واجب – بحر مکاشفت - فراغ و آسایش– بهت و حیرت»**(هر پاسخ درست ۰/۲۵) ۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید. **سلیمان: مسند**(۰/۲۵) / **ملت: نهاد**(۰/۲۵) ۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ترکیب وصفی: **بی خردان سفله، این بی خردان، مردم خردمند / ترکیب اضافی: داد دل، دل مردم** (هر پاسخ درست ۰/۲۵) ۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. **(حرف عطف، حرف پیوند)** ۱۱-۱- **حرف پیوند**(۰/۲۵) ۱۱-۲- **حرف عطف**(۰/۲۵) ۱۲. با توجه به جمله زیر به دو پرسش پاسخ دهید. ■ دانش آموز پایهٔ دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می کرد. ۱۲-۱- بسیار(۰/۲۵) ۱۲-۲- آسمانی(۰/۲۵) ۱۲-۳- پیراهن یا هوا (۰/۲۵) ۱۲-٤- دوازدهم(۰/۲۵) ۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟ فکری(۰/۲۵)، قرینه لفظی (۰/۲۵) ۱٤. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟ اضافه گسسته (۰/۵)	۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵
۲) قلمرو ادبی (۵نمره)	
۱۵. ستارگان (۰/۲۵) ۱٦. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟ ۱٦-۱- اضافه تشبیهی (۰/۲۵) ۱٦-۲- تلمیح (۰/۲۵) ۱٦-۳- حس آمیزی(۰/۲۵) ۱۷. چهار آرایه در بیت زیر پیدا کنید و رکن های آن را بازگو کنید. **تناسب: مس، زر، کیمیای / تشبیه: چو مردان ره، کیمیای عشق، زر شوی، مس وجود / دست بشوی: کنایه / جناس: بشوی، شوی / واج آرایی** (هر پاسخ درست ۰/۲۵) ۱۸. متناقض نما (۰/۲۵) ۱۹. درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید.	۰/۲۵ ۰/۷۵ ۱ ۰/۵

۱۹-۱- درست (۰/۲۵) ۱۹-۲- درست (۰/۲۵)	۰/۵
۲۰. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. « بازآ که در هوایت خاموشی جنونم / فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران » (۰/۵)	۰/۵
۲۱. بیتهای زیر را کامل کنید: ۲۱-۱- **آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی** (۰/۵) ۲۱-۲- ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران (۰/۵)	۱
۲۲. (هر پاسخ درست ۰/۲۵) ۲۲-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ۲۲-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی(۰/۲۵) ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی. (۰/۲۵)	۰/۵
۳) قلمرو فکری (۸نمره)	
معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید. ۲۳. همه وجود سنایی یگانگی تو را می‌گویند. امید است (شاید) برای او (سنایی) از آتش دوزخ [راه]ایی باشد.	۰/۷۵
۲٤. خداوند درختان را پربرگ کرده است و برگ هایشان مانند قبای سبز رنگ است.	۰/۵
۲۵. کشوری که با توانمندی و امکانات بیگانگان آباد شود باید آن کشور را با اشک مردم ویران کرد؛ زیرا آن کشور همانند ماتمکده است نه کشور.	۰/۷۵
۲٦. این سرزمین، سرزمینی است که به خاطر جان باختن انسانی های ستم دیده بسیاری از خون رنگین شده است و ما آن را بغداد و ری نام نهاده ایم.	۰/۵ ۰/۵
۲۷. ای دماوند، از ناتوانی و خاموشی دست بکش. بر اورنگ فرمانروایی بنشین و توانایی خودت را نمایان کن.	۰/۵
۲۸. اگر نور خداوند پیشاروی تو قرار گیرد، به یقین از این پس دارای بینش و آگاهی خواهی گشت.	
۲۹. کسی می تواند در راه عشق گام بنهد که بمیرد و جانش را از دست بدهد. امکان ندارد که عاشق جان داشته باشد.	۰/۲۵
۳۰. سفره نعمت بي مضايقه خداوند همه جا پهن است.	۰/۲۵
۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. **آتش است این بانگ نای و نیست باد — هر که این آتش ندارد، نیست باد** **آتش عشق است کاندر نی فتاد — جوشش عشق است کاندر می فتاد** **نی، حریف هر که از یاری برید — پرده هایش پرده‌های ما درید** **همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ — همچو نی دمساز ومشتاقی که دید؟** **نی، حدیث راه پر خون می‌کند — قصه‌های عشق مجنون می‌کند**	۰/۵ ۰/۵
۳۱-۱- باد: نسیم / باد: شود (هر پاسخ درست ۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۱-۲- راه پرخون: خطرناک (هر پاسخ درست ۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۱-۳- مثنوی (۰/۲۵)	۰/۵
۳۱-٤- تشبیه: آتش عشق / جوشش عشق: استعاره / می، نی: جناس (۰/۲۵)	۰/۵
۳۱-۵- پادزهر (۰/۵)	
۳۲. خوش حالان: رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادمان اند. / بدحالان: کسانی که سیر و سلوك آنها به سوی حق کند است. (هر پاسخ درست ۰/۲۵)	۰/۵
۳۳. معنی عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ معنی: از وضعیت بد به وضعیت بدتر دچار شدن / از چاله به چاه افتادن (هر پاسخ درست ۰/۲۵)	۰/۲۵
۳٤. سخنور (۰/۲۵)	۰/۵
۳۵. نی: مولانا / نیستان: جهان معنا (هر پاسخ درست ۰/۲۵)	
۳٦. ستار العیوب بودن خداوند (۰/۲۵)	۰/۲۵
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ	